

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. évi március hó 31. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

### **ítéletet:**

Az emberölés vétsége miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2015. szeptember 10. napján kihirdetett 10.B.36/2015/8. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott bűnös a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és (4) bekezdése szerint minősülő emberölés vétségében.

A vádlottat 6 (hat) hónapi szabadságvesztésre ítéli, amelynek végrehajtását 1 (egy) évi próbaidőre felfüggeszti. A büntetést - végrehajtásának elrendelése esetén - fogházban kell végrehajtani, és abból a vádlott legkorábban a büntetés 2/3-ad (kétharmad) részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Kötelezi a vádlottat az eljárás során felmerült 446.089 (négy száznegyvenhatezer-nyolcvankilenc) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a vádlott az ítélet kézbesítésétől számított 8 (nyolc) napon belül jelenthet be.

### **I n d o k o l á s**

A Székesfehérvári Törvényszék 10.B.36/2015/8. számú, 2015. év szeptember hó 10. napján kihirdetett ítéletével a vádlottat felmentette a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és (4) bekezdés szerint minősülő emberölés vétsége miatt emelt vád alól. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 446.089,- Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt anyagi jogszabálysértés okából, a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, melyet a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1067/2015/2. számú átiratában fenntartott.

A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint az első fokú bíróság ítélete a tényállás hiányossága miatt részben megalapozatlan, melyet a másodfokú eljárásban kiküszöbölhetőnek tartott. A tényállás kiegészítését indítványozta a vádlott gépkocsijának lezárására, a gépkocsi indító kulccsal történő kinyitására, a sértett halála okának pontosítására nézve. Aláhúzta, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az okozati összefüggést egy olyan távoli, laza kapcsolatnak tekintette, amelyben a vádlott nem láthatta előre a véletlenszerűen bekövetkezett eseményeket, így a felmentő rendelkezést a bűnösség hiányára alapította. Ezzel szemben utalt az orvosszakértői véleményre, amely szerint a sértett halála és a bekövetkezett baleset között közvetlen okozati összefüggés állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy a balesethez vezető okfolyamatot a vádlotti magatartás indította el azzal, hogy a kézifékkal nem megfelelően rögzítette a gépkocsit, annak sebesség váltóját sebességben, hátramenetben hagyta, illetve illetéktelen személynek adta át az indítókulcsot, végül engedélyezte a kulcs gyújtáskapcsolóba történő behelyezését. Mindezzel közvetlen okozati összefüggésben következett be a halálos eredmény, ezért a vádlott büntetőjogi felelősségét megállapíthatónak tartotta. Nézete szerint a vádlott elmulasztotta a tőle elvárható figyelmet, ezért nem látta előre azt, hogy a gyermek a veszélyes üzemnek minősülő gépkocsit az indítókulccsal elindíthatja, ezáltal a nem megfelelően rögzített gépkocsi elindulását, illetve a gépjármű közelében tartózkodó személy balesetét idézheti elő.

A vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítését tévesnek tartotta, nézete szerint halált okozó közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton, gépi meghajtású járművezetés tiltott átengedése megállapításának van helye [Btk. 238. § (1), (2) bekezdés b) pont].

A kifejtettek alapján a vádlott fenti bűncselekményben történő bűnösségének kimondására, fogház fokozatú szabadságvesztés kiszabására, annak próbaidőre történő felfüggesztésére, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére utalásra és előzetes mentesítés alkalmazására tett előterjesztést.

A védő a nyilvános ülésen a tragikus esemény bekövetkezését sorozatos véletlenszerű események összejátszásának tartotta. Előadta, hogy a sértett időskori betegségek miatt került kórházi kezelést követően otthonába. Kifejtette, hogy a vádlott a gépkocsi sebváltóját hátrameneti helyzetben hagyta, a kéziféket az érkezést követően behúzta, illetve a kormány balra volt fordítva. A vádlott nem vitatta, hogy a gépkocsi indítókulcsát odaadta a három és fél éves gyermekének, sőt azt is megengedte, hogy a kulcsot a kapcsolóházba helyezze. Aláhúzta, hogy a gépkocsi kormányzóra nem működött, ugyanis a kormány nem volt egyenesbe fordítva, ezért a kulcs elfordításával a gépkocsi elindult. Hangsúlyozta, hogy az említett események alatt az idős sértett a ház előtti hídon állt meg, és nem tudni, hogy miként került a gépkocsi mögé, illetve az sem tisztázott, hogyan került a gépkocsi alá.

Utalt arra, hogy a nyomozás során is felmerült a közlekedési bűncselekmény megvalósulása, de nézete szerint helyesen állapította meg az első fokon eljáró ügyészség, hogy a szóban forgó ügyben nem közlekedési bűncselekményről van szó. A fellebbviteli főügyészség indítványában megjelölt közlekedési szabályszegések felhívását nem tartotta helytállónak, ugyanis a vádlott járműve nem volt őrizetlenül hagyva, és a vádlott nem járművezetésre engedte át a gépjárművet a gyermekének. Aláhúzta, hogy a három és fél éves gyermek fizikailag alkalmatlan a jármű vezetésére, ezért közlekedési bűncselekmény megállapítása szóba sem kerülhet. Tévesnek tartotta az indítványban szereplő megállapítást, mely szerint a kéziféket a vádlott nem húzta be, ugyanis ezzel ellentétesen azt lehetett megállapítani, hogy azt behúzta. A kormányzár működésének hiányára - nézete szerint - a vádlott nem számíthatott. Arra sem gondolhatott, hogy a gépkocsi elindul a három és fél éves gyermek magatartása folytán. Álláspontja szerint nem róható a vádlott terhére a tőle elvárható körültekintés elmulasztása. A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezésének helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ügyész fellebbezését a felmentést támadó részében alaposnak, a minősítést érintő részében alaptalannak tartotta.

A jogorvoslattal megtámadott határozatot az ítéletábrá a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján, és ténybeli következtetés útján - figyelemmel a Be. 352. § (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

A sértett a cselekmény időpontjában 73 éves volt, egészségi állapota kórházi kezelést követően kielégítőnek volt tekinthető (a nyomozati iratok között megtalálható dr. V. és dr. R. orvosszakértők által készített boncolási jegyzőkönyv és vélemény 10-11. oldal).

A vádlott a gépkocsiját a menetirány szerinti jobb oldalon az úttesttel párhuzamosan állította le (a nyomozati iratok között megtalálható közlekedési baleset helyszínén készített jegyzőkönyv 2. oldala).

A vádlott kiszállásukat követően a gépkocsit bezárta.

Az elsőfokú ítélet 2. oldalának 5. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a három és fél éves Z. a vádlott által átadott indító kulccsal kinyitotta a gépkocsi bal első ajtaját.

A gépjármű bezárására, majd kinyitására nézve tett megállapítás részben logikai következtetéssel volt pontosítható. A vádlotti előadás alapulvételével arra lehetett következtetni, hogy a vádlott a gépkocsit zárt állapotban hagyta az út mellett, amit az átadott kulccsal a gyermek nyitott ki (nyomozati iratok 106. oldal 1. bekezdés). A vádlottnak e vallomását Sz. tanú előadása is megerősítette (nyomozati iratok 74. oldal, valamint B.36/2015./4. számú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal 1. bekezdés).

Végül kiegészítésre szorult a tényállás a sértetti sérülések kialakulásának módjára nézve; eszerint a sértett teste a gépkocsi jobb oldali küszöbe alá szorult.

Ez a kiegészítés az orvosszakértők bírósági tárgyaláson pontosított véleményén alapult. A szakértők a 2015. szeptember 10-én tartott tárgyaláson kifejtették, hogy a halálos eredmény alapjául szolgáló sérülések kizárólag az oldalán fekvő sértett jobb küszöb alá szorulása útján jöhetnek létre. A másodfokú bíróság mindössze a feltételes módra nézve tett első fokú megállapítást módosította, mivel a szakértők a tárgyaláson a keletkezési módot már bizonyossággként fogalmazták meg a szakértői véleményben írt, a természettudományokban használatos kifejezési formával szemben. (Dr. R., Dr. V. orvos szakértők és J. műszakértő előadása 7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2-4. oldala).

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás mentessé vált a megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, így az a Be. 352. § (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság amiatt mentette fel a vádlottat a vád tárgyává tett bűncselekmény alól, mivel álláspontja szerint hiányzott az előrelátási képessége abból a szempontból, hogy a gépkocsi indítókulcsának a három és fél éves gyermek részére való átadásával, és a kulcs gyújtáskapcsolóba helyezésének megengedésével létrejövő veszélyhelyzet alkalmas baleset, mégpedig akár életet

kioltó baleset előidézésére. Az elsőfokú bíróság az okozati összefüggést egy távoli, laza oksági kapcsolatnak, a bekövetkező balesetet véletlenszerű eseménynek tekintette, amellyel a vádlottnak - még kellő körültekintetés esetén - sem kellett számolnia.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját.

Kétségtelen tény, hogy a baleset bekövetkezéséhez nem kizárólag egyetlen ok, hanem több körülmény együtt-hatása járult hozzá. Ezek a balesetben szerepet játszó körülmények mind a vádlott magatartásával álltak összefüggésben; a vádlott mulasztott, amikor a gépkocsi leállításakor a kéziféket nem teljesen húzta be. Nem értékelhető mulasztásként, de mindenképpen a vádlott magatartásával állt összefüggésben az a tényező is, hogy elmaradt a gépkocsi kerekeinek egyenes állásba fordítása. Ezzel állt okozati összefüggésben az a körülmény, hogy a gyújtáskapcsolóba helyezett kulcs elfordításával a kormányzár nem lépett működésbe. A vádlott viszont súlyosan vétett akkor, amikor a gépkocsi indítókulcsát átadta a három és fél éves, belátási képességgel nem rendelkező személy részére, sőt azt is megengedte a gyermeknek, hogy a gépkocsiba szálljon és az indítókulcsot a gyújtáskapcsolóba helyezze. Ezek a kizárólag a vádlott magatartásával összefüggésben álló tényezők együttesen vezettek a végzetes kimenetelű balesethez.

Téves volt az elsőfokú bíróságnak az okozati összefüggés előre látásának hiányára levont következtetése. Az elsőfokú bíróság részben amiatt foglalt el téves álláspontot az előrelátási képesség hiánya megállapításakor, illetve az oksági kapcsolat jellegének megítélésakor, mivel kizárólag a gondatlanság tudatos esetét vizsgálta, enyhébb formájának, a hanyagságnak az elemzését elmulasztotta.

Nem kétséges - amit az első fokú bíróság is megállapított - az okozati összefüggés fennállása a baleset, valamint a vádlott megengedő magatartása között. Ezzel kapcsolatban szükséges azt megjegyezni, hogy az okozati összefüggés megállapítása a bíróság és nem az orvos szakértő kompetenciájába tartozó kérdés. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezt az oksági kapcsolatot a vádlottnak előre kellett volna látnia. A vádlottnak kellő körültekintés mellett igenis számolnia kellett azzal, hogy az indítókulcs átadásával, sőt az indító kulcs gyújtáskapcsolóba helyezésének megengedésével - a gyermek felügyeletének kellő hiánya mellett - balesetveszélyes helyzet kialakulásának lehetősége adott, melyben a jelenlevő személyek élete, testi épsége veszélybe kerülhet. Amennyiben a vádlott nem mulasztja el a kellő odafigyelést, és nem engedi meg a gépkocsi kulcsának használatát, úgy a baleset sem következett volna be. A vádlott tehát elmulasztotta a tőle elvárható figyelmet és körültekintést, és emiatt nem látta előre a lehetséges baleset bekövetkeztével járó veszélyeket. A kifejtetteknek megfelelően a vádlottnak a gondatlanság legenyhébb formája, a hanyagság volt felróható.

A vádlott magatartásával szoros okozati összefüggésben következett be a sértett halálával járó baleset. A baleseti mechanizmusban a sértett baleset előtti mozgása, a baleset előtti testhelyzete, a gépkocsi mögé kerülés mozzanata, illetve ezek bizonytalansága irreleváns a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása szempontjából.

A kifejtetteknek megfelelően a másodfokú bíróság a vádlott terhére megállapíthatónak tartotta a vád szerinti bűncselekményt, a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő emberölés vétségét.

A cselekmény minősítése tekintetében az ítélőtábla nem osztotta a Fellebbviteli Főügyészség közlekedési bűncselekmény megvalósulása körében elfoglalt jogi álláspontját a KRESZ 4.§ (2) bekezdésére és a KRESZ 41.§ (7) bekezdésére figyelemmel. Kétségtelen tény, hogy a sértett halála

közlekedéshez kapcsolódó magatartás miatt következett be, azonban alapvetően nem a közlekedési szabályok megszegése miatt. A vádlott szándéka nem arra irányult, hogy a jármű vezetését átengedje a három és fél éves kisfiának. Egy ilyen életkorú gyermek anatómiailag képtelen, így fizikailag valójában alkalmatlan személy a gépjármű vezetésére, a gépjármű vezetése testmagassága miatt legfeljebb ölbe ültetéssel lenne kivitelezhető. Ilyen együttes vezetés azonban nem történt. A gépjármű elindulásában az indítókulcs elfordítása mellett műszaki körülmények, okok játszottak szerepet, így a kézifék nem kellő behúzása, a sebesség váltó hátramenetbe kapcsolt állapotban hagyása. Az említett műszaki okok bármelyikének hiánya esetén a baleset bekövetkezése elmaradt volna. Nem merült fel tehát az ügyben arra vonatkozó adat, hogy a vádlott a gépjárművezetés érdekében adta volna át a gépkocsi indítókulcsát a gyermeknek, ezáltal megsértette volna a KRESZ 4.§ (2) bekezdésében írt, - a jármű vezetés átengedésének bármely tilalomba ütköző -, vagy 41.§ (7) bekezdésében írt szabályát (örizetlenül hagyott jármű önmagától elindulásának, vagy illetéktelen személy általi elindításának elhárítási kötelezettsége).

A fent írtak miatt a másodfokú bíróság az eredeti vád szerinti bűncselekményben állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét.

A büntetés kiszabásánál az ítélőtábla a vádlott javára enyhítő körülményként értékelte a büntetlen előéletet, a ténybeli beismerő vallomást, továbbá a gondatlanság enyhébb formájának (hanyagság) a felróhatóságát. Úgyszintén a vádlott javára figyelembe veendő tényező volt, hogy a bűncselekmény folytán a vádlott édesanyját, közeli hozzátartozóját veszítette el, ami a bűncselekmény bekövetkezésén túlmutató súlyos hátrányt jelentett számára. Ezzel szemben súlyosító körülmény a vádlott terhére nem volt feltárható.

A fenti bűnösségi körülmények alapján a másodfokú bíróság úgy látta, hogy noha szabadságvesztés kiszabása szükséges, azonban a szabadságvesztés legkisebb, egy éves mértéke is túl szigorú lenne, ezért a Btk. 82. § (1) bekezdése és (2) bekezdés d) pontjában írt enyhítő szakasz alkalmazásával is elérhetők a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok. Ezért egy év helyett hat hónapi szabadságvesztést szabott ki, amelynek végrehajtási fokozatát - mivel vétség miatt lett kiszabva - a Btk. 37. § (1) bekezdése alapján fogházban állapította meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a bűnmegelőzés általános és a speciális szempontjai a szabadságvesztés tényleges végrehajtása nélkül is elérhetők, ezért a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján az alkalmazott szabadságvesztés kettő évi próbaidőre való felfüggesztéséről is határozott.

A feltételes szabadságra bocsátást érintő rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontján alapul.

A másodfokú bíróság a vádlottat előéletére, a cselekmény jellegére figyelemmel érdemesnek találta arra, hogy azonnal mentesüljön a hátrányos büntető jogi jogkövetkezmények aló, ezért őt a Btk. 102. § (1) bekezdése alapján előzetes mentesítésben részesítette.

A Be. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte a bűnösnek kimondott vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére. A másodfokú eljárásban bűnügyi költség nem merült fel.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetőjogi felelősség kérdését és a szankciót érintően a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg alapvetően az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a helyesbítésekkel, korrekciókkal a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott fellebbezési joga a Be. 386. § (1) bekezdésének a) pontján alapul.

Budapest, 2016. március hó 31. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Halász Etelka s.k.  
előadó bíró

Dr. Sebe Mária s.k.  
bíró